

گزارش خلاصه نقض حقوق بشر در ایران - فروردین ۱۴۰۴

فروردین ماه ۱۴۰۴ با تداوم روند فزاینده سرکوب، نقض گسترده حقوق بشر و برخوردهای امنیتی با شهروندان در ایران همراه بود. نهادهای قضایی و امنیتی با صدور و اجرای احکام سنگین، برخورد با فعالان مدنی و سیاسی، و اعمال فشارهای معیشتی بر اقشار مختلف، بار دیگر تصویری نگران کننده از وضعیت حقوق بشر در کشور به نمایش گذاشتند. این گزارش، مروری است بر مهم ترین موارد ثبت شده نقض حقوق بشر در این ماه در مرکز آمار لیگ حقوق بشر زندانیان ایران.

خلاصه موارد نقض حقوق بشر در فروردین ۱۴۰۴:

احکام اعدام و اجرای آن‌ها:

- اجرای حکم اعدام دست کم ۸۳ زندانی در زندان‌های مختلف کشور.
- صدور حکم اعدام برای ۴ زندانی و تأیید حکم اعدام برای ۵ زندانی دیگر.

بازداشت و احکام قضایی:

- بازداشت دست کم ۸۲ شهروند به دلایل سیاسی، عقیدتی و اجتماعی.
- صدور حکم شلاق برای ۹ متهم.
- صدور احکام حبس و جزای نقدی برای ۳۲ متهم مجموعاً به ۴۹ سال و ۵ ماه حبس و ۸۲۰ میلیون تومان جریمه نقدی.
- بازداشت دست کم ۴ زندانی سیاسی برای اجرای حکم حبس.

وضعیت کارگران:

- فوت ۳۰ کارگر و مصدومیت دست کم ۴۴ نفر بر اثر حوادث ناشی از کار.
- اخراج دست کم ۱۱۰ کارگر از واحدهای تولیدی و خدماتی.

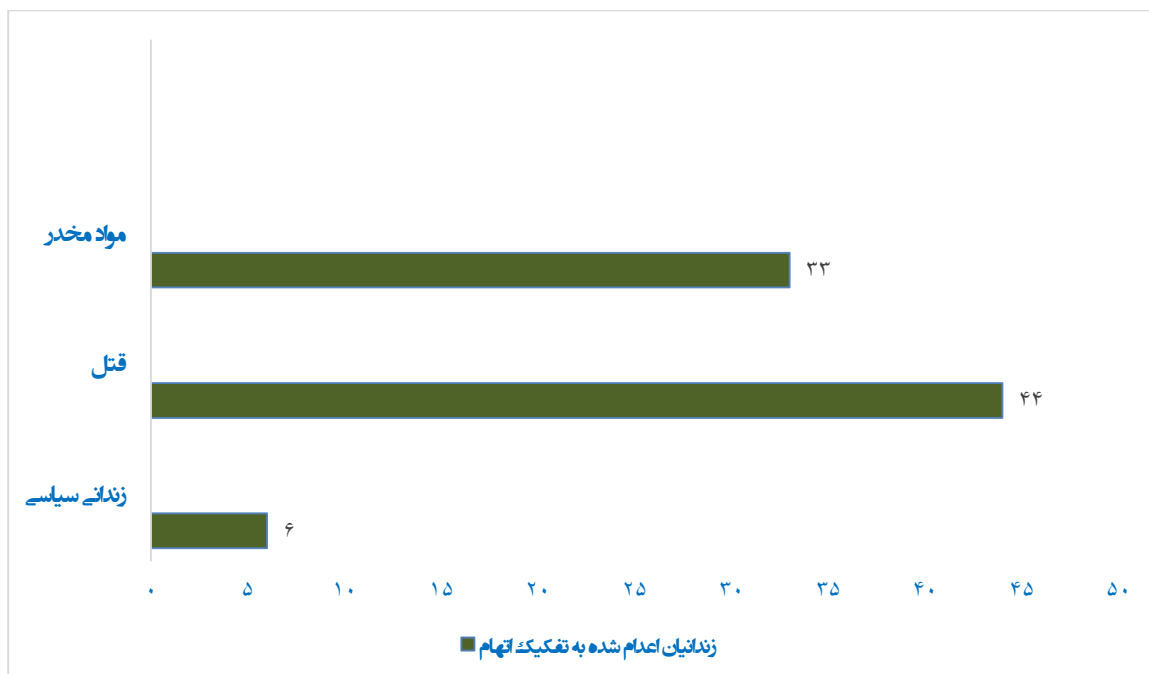
اعتراضات و جنبش‌های مدنی:

- برگزاری بیش از ۳۵۰ حرکت اعتراضی توسط اقشار مختلف مردم، از جمله معلمان، کارگران، بازنشستگان و خانواده‌های زندانیان سیاسی.
- تداوم اعتصاب غذای زندانیان سیاسی تحت عنوان «سه‌شنبه‌های نه به اعدام» که در ۶۴مین هفته خود به ۴۰ زندان در سراسر کشور گسترش یافته است.
- ادامه تجمعات اعتراضی خانواده‌های زندانیان سیاسی علیه صدور و اجرای احکام اعدام.
- استمرار اعتراضات بازنشستگان در واکنش به وضعیت نامناسب معیشتی و بی پاسخ ماندن مطالبات آن‌ها.

اجرای حکم اعدام در فروردین ۱۴۰۴:

در فروردین ۱۴۰۴، ایران شاهد اوج‌گیری چشمگیر اجرای احکام اعدام بود؛ براساس گزارش مرکز آمار لیگ حقوق بشر زندانیان ایران (نفس در قفس)، در این ماه دست کم ۸۳ زندانی در زندان‌های مختلف کشور اعدام شدند. این اعدام‌ها شامل

۶ زندانی سیاسی، ۳۳ زندانی با اتهام جرایم مرتبط با مواد مخدر و ۴۴ زندانی با اتهام قتل بود. از میان اعدام‌شدگان ۵ زن و ۲ کودک مجرم نیز حضور داشتند. نکته قابل توجه این است که هیچ‌کدام از این موارد توسط رسانه‌های رسمی حکومتی اعلام نشد و کلیه اطلاعات صرفاً از سوی نهادهای حقوق بشری و فعالان مدنی منتشر گردید.

این افزایش شدید اعدام در حالی رخ داد که در فروردین ۱۴۰۳ تنها ۲۴ مورد اعدام ثبت شده بود و در اسفند ۱۴۰۳ نیز فقط ۱۹ مورد اعدام گزارش شد. مقایسه این آمار نشان می‌دهد که اعدام‌ها در فروردین ۱۴۰۴ نسبت به اسفند سال قبل رشدی بیش از شش برابری داشته است. این در حالی است که فروردین ماه مصادف با ماه رمضان بود؛ ماهی که در فرهنگ اسلامی، ماه رحمت و بخشایش به شمار می‌رود. با این وجود، حکومت ایران نه تنها از شدت احکام مرگ نکاست، بلکه در بحبوحه بحران‌های اجتماعی و سیاسی موجود، به اجرای پرشتاب اعدام‌ها روی آورد و از فضای رمضان برای اعمال فشار بیشتر استفاده کرد.

اعدام زندانیان سیاسی در این ماه به طور ویژه‌ای برجسته بود. شش زندانی سیاسی که برخی از آنان سال‌ها در زندان به سر برده بودند، از جمله مالک علی فدایی نسب، فرهاد شاکری، عبدالحکیم عظیم گرگیج، عبدالرحمان گرگیج و تاج محمد خرمالی، پس از یک دهه حبس در زندان وکیل آباد مشهد به اتهام بغی و عضویت در گروه‌های اپوزیسیون اعدام شدند. همچنین علی دهانی، سرباز وظیفه‌ای که به قتل چهار مأمور متهم شده بود، در زندان زاهدان اعدام شد. این روند نشان می‌دهد که جمهوری اسلامی اعدام‌های سیاسی را به عنوان ابزاری برای ایجاد رعب و وحشت در جامعه و سرکوب اعتراضات استفاده می‌کند.

در آمار کلی سالانه ثبت شده توسط مرکز آمار زندانیان (نفس در قفس)، در سال ۱۴۰۳ دست کم ۱۱۷۰ اعدام در سراسر کشور ثبت شده که ۲۶ نفر از آنان زندانیان سیاسی، ۳۸ نفر زن و ۹ نفر کودک مجرم بوده‌اند. همچنین ۶ زندانی در ملأ عام اعدام شدند و ۶۴ درصد کل اعدام‌ها مربوط به جرایم مواد مخدر بوده است. این داده‌ها به وضوح نشان می‌دهد که حکومت ایران بدون توجه به ملاحظات بین‌المللی در زمینه حقوق بشر، به استفاده سیستماتیک از مجازات اعدام برای مهار بحران‌های داخلی و کنترل جامعه ادامه می‌دهد.

افزایش بی‌سابقه تعداد اعدام‌ها به ویژه در ماهی مذهبی مانند رمضان، گسترش اعدام زندانیان سیاسی و افراد زیر سن قانونی و بی‌اطلاع نگه داشتن جامعه از این وقایع، همگی نشان از رویکرد قهری و سرکوبگرانه‌ای دارد که در جمهوری اسلامی دنبال می‌شود. روند موجود نه تنها نسبت به استانداردهای حقوق بشری جهانی، بلکه حتی نسبت به معیارهای داخلی و مذهبی نیز تخطی آشکار است و نگرانی‌های بین‌المللی را بیش از پیش نسبت به وضعیت حقوق بشر در ایران افزایش داده است.

گزارش صدور و تایید احکام اعدام در فروردین ۱۴۰۴:

در فروردین ۱۴۰۳، موجی نگران‌کننده از صدور و تایید احکام اعدام در کشور مشاهده شد. دست‌کم برای ۴ متهم جدید حکم اعدام صادر و احکام اعدام ۵ زندانی دیگر در دیوانعالی کشور تایید شد. در میان این موارد، حکم اعدام حمید حسین‌نژاد حیدرانلو تایید و امیرحسین مقصودلو (تتلو)، خواننده مشهور، پس از نقض حکم ۵ سال حبس قبلی، به اتهام ساب‌النبی به اعدام محکوم شد. به طور ویژه، ۴ زندانی به اتهام قتل و ۲ زندانی دیگر نیز با صدور حکم اعدام مواجه شدند. همچنین برای یک متهم به اتهام تجاوز جنسی، حکم اعدام صادر شد. در مجموع، طی سال ۱۴۰۳ تاکنون، برای دست‌کم ۲۲۱ زندانی حکم اعدام صادر یا تایید شده که شامل ۴۵ زندانی سیاسی نیز می‌شود. صدور احکام اعدام در ملأعام برای دو زندانی، نشان‌دهنده تداوم رویه‌های مغایر با اصول کرامت انسانی است.

صدور احکام شلاق:

شلاق به عنوان یکی از مجازات‌های ترضیلی، ظالمانه و مغایر با کرامت انسانی، در ماه فروردین همچنان به طور گسترده اعمال شده است. برای دست‌کم ۹ متهم حکم شلاق صادر شد. دادگاه تجدیدنظر استان آذربایجان غربی حکم شلاق ۹ عضو شورای شهر سردشت را به اتهام رشوا ارتشا تایید کرد. گرچه تعداد دقیق ضربات مشخص نشده، اما اصل صدور این احکام نشان‌دهنده استمرار استفاده از مجازات‌های غیرانسانی علی‌رغم ممنوعیت آن‌ها در کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق بشر است.

بازداشت‌ها و وقایع زندان :

در فروردین ماه دست‌کم ۸۲ نفر بازداشت شدند. بازداشت‌شدگان شامل زندانیان سیاسی سابق، فعالان مدنی، دانشجویان، هنرمندان و شهروندان مناطق محروم مانند منطقه کورین استان سیستان و بلوچستان بودند. این بازداشت‌ها غالباً در پی تجمعات نوروزی، فعالیت‌های مدنی یا در نتیجه حملات نظامی و درگیری‌های امنیتی صورت گرفتند.

محکومیت‌های حبس و اجرای احکام :

دست‌کم برای ۳۲ پرونده‌ی متهمین سیاسی و عقیدتی، احکام حبس یا جزای نقدی صادر شد. مجموع احکام حبس به ۴۹ سال و ۵ ماه رسید و همچنین مبلغ ۸۲ میلیارد ریال جزای نقدی در احکام لحاظ شد. برخی از محکومین شامل خانواده‌های دادخواه، وکلای دادگستری، هنرمندان، فعالان صنفی معلمان، فعالان اتنیکی و شهروندان بهایی و نوکیشان مسیحی بودند.

اخراج کارگران :

در حوزه کارگری، فروردین ۱۴۰۳ شاهد اخراج دست‌کم ۱۱۰ کارگر بودیم. این اخراج‌ها به طور خاص شامل ۴۰ کارگر شرکت کارخانجات مخابرات ایران به دلیل اعتراضات صنفی، ۱۰ کارگر معدن تیتانیوم به دلیل بومی‌بودن، و ۶۰ کارگر شرکت رئوف در بافق به دلیل عدم تمدید قرارداد تحت عنوان "عدم نیاز" بود. این روند، نشانه‌ای از سرکوب مطالبات صنفی و بهره‌کشی بیشتر از نیروی کار در شرایط بی‌ثبات اقتصادی است.

حوادث کارگران:

نبود استانداردهای ایمنی و بی‌توجهی کارفرمایان به شرایط کار، در فروردین منجر به مرگ ۳۰ کارگر و مصدومیت ۴۴ کارگر دیگر شد. بر اساس آمار رسمی، سالانه بیش از ۲۰۰۰ کارگر به دلیل حوادث ناشی از کار جان خود را از دست می‌دهند. این در حالیست که تلفات کارگران غیررسمی، کولبران و سوخت‌بران در آمار رسمی لحاظ نمی‌شود.

اعتراضات سراسری :

طی فروردین ماه، بیش از ۲۵۰ حرکت اعتراضی از سوی اقشار مختلف جامعه برگزار شد. در این میان، کارزار "سه‌شنبه‌های نه به اعدام" که به اعتصاب غذای زندانیان سیاسی در بیش از ۴۰ زندان کشور منجر شده بود، به شصت و چهارمین هفته خود رسید. خانواده‌های زندانیان سیاسی محکوم به اعدام نیز به این اعتراضات پیوسته و مقابل زندان اوین و در شهرهایی چون سقز تجمع کردند. همچنین، بازنشستگان تامین اجتماعی، فولاد، و مخابرات در اعتراض به وضعیت معیشتی و حقوق‌های ناعادلانه، تجمعات هفتگی خود را ادامه دادند. کارگران صنایع نفت و گاز به خلف وعده‌های مسئولان اعتراض کردند و کشاورزان اصفهان در دفاع از حقابه‌های خود راهپیمایی نمودند. دانشجویان، مالباختگان و سایر اقشار آسیب‌دیده جامعه نیز در واکنش به مشکلات معیشتی و اقتصادی دست به تجمع زدند.